

Pr. Radu Botiș, Prof. Mircea Botiș, *Ulmeni Maramureș*, Editura Olimpias, Galați, 2011, 273 p. (ierom. Maxim MORARIU)

Genul monografic a cunoscut un adevărat reviriment în ultima vreme, când prezentări ale unor orașe, localități, biserici sau monumente au inundat de-a dreptul piața de carte contemporană. Nu toate aparițiile editoriale sunt însă de calitate, multe dintre ele fiind condiționate mai degrabă de obținerea unor grade profesionale sau de confirmarea statutului de intelectual al autorilor decât de profesionalismul muncii lor.

Lucrarea pe care dorim însă să o propunem cititorilor este una ce împlinește întru totul standardele calitative ale unei monografii. Experiența autorilor¹ în materie de publicistică și buna cunoaștere a locurilor descrise, din care provin ei înșiși, garantează acest fapt. Garanți ai calității sunt și cei doi prefațatori, Remus Câmpeanu, cercetător științific grad I de la Institutul de Istorie “George Barițiu” din Cluj-Napoca și Vasile Augustin, părintele vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, care apreciază în mod favorabil cercetarea celor doi autori, subliniind multiplele valențe ale acesteia.

Volumul este structurat pe întinsul a nouă capitole și cuprinde de asemenea anexe și o listă bibliografică. Autorii se străduiesc să realizeze atât o amplă incursiune în istoricul orașului maramureșean (pp. 15-45), cât și o prezentare a principalelor caracteristici ale acestuia, respectiv învățământul și cultura (pp. 46-53), resursele naturale (pp. 54-68), demografia (pp. 69-90), activitatea economică a urbei (pp. 91-124), aspectele etnografice (pp. 125- 142), personalitățile locale (pp. 143-215). Bibliografia întrebunțată este, de cele mai multe ori, una adecvată cercetării și actualizată, autorii utilizând cele mai recente cercetări în materie, iar anexa (pp. 239-264), densă și ea, conține un număr mare de facsimile după documente importante

¹ Căci, de exemplu, părintele Radu Botiș este fondatorul și redactorul-șef al revistelor electronice *Glas comun și Slova creștină*. De asemenea, el este prezent ca publicist în paginile revistelor *Semănătorul*, *Analize și fapte*, *Ecoul*, *Neamul Românesc*, *Noua Arhivă Românească*, *Tânăru scriitor*, *Luceafărul românesc*, *Observatorul de Toronto*, iar ca poet creațiile sale se regăsesc atât în volume de autori cât și în următoarele antologii: *Antologiile revistei Singur*, Editurile Singur/Grinta, Târgoviște/Cluj-Napoca, 2010; *O antologie a poeziei maramureșene*, coord. Nicolae Păuna Scheianu, Editura Ethnologica, Baia Mare, 2010; *Preoți sfinți, lăcașuri sfinte*, Editura Semănătorul, 2010; *Antologie de poezie, 55 de poeți contemporani (pagini alese)*, coord. Valentina Becart, Editura ArhipArt, Sibiu, 2010; *Îndreptar de terapie divină - breviar sufletesc*, Editura Sinteze, Galați, 2009; *Artur Silvestri - Documentar memorialistic*, Editura Semănătorul, 2009; *Literatura virtuală și Curentul Generației Google*, coord. Ionuț Caragea, Editura Fides, Iași, 2009; *Antologie, Cenaclul Arionda*, Editura Olimpias, Galați, 2009; *Dor de Dor. Antologie lirică, epică, plastică, Călărași*, coord. Marin Toma, Editura S.C. Tipografia S.A, Slobozia-Ialomița, 2008; *Mărturisirea de credință literară*, vol. II, Editura Carpathia Press, București, 2008.

din istoria orașului, fotografii cu lăcașurile de cult, instituțiile principale, clădiri sau persoane importante din istoria lui de ieri și de azi.

Interesant este, de exemplu, capitolul despre datini și obiceiuri, în paginile căruia autorii vorbesc nu doar despre tradițiile populare cu valoare etnografică, ci și despre gastronomie, tradiții privitoare la agricultură, faună, ocupații casnice sau limbaj. Descrierile unor obiceiuri cu valoare fundamentală pentru viața omului sunt și ele ample. Spre deosebire de etnografii laici, părintele Botiș insistă și asupra puternicei legături existente între Biserică și obiceiul propriu-zis. Iată, de exemplu, cum se încheie descrierea nunții:

„La ieșirea din biserică și pe parcursul traseului până la locul unde va avea loc nunta, cu mulți ani în urmă, anumiți feciori puneau diferite piedici, care, de fiecare dată, pentru a fi înlăturate intervenea nașul cu câte o sticlă de țuică. După ce calea era liberă alaiul ajungea cu bine la locul unde era organizată masa și continua nunta. Avea loc «orația cu găina» așezată pitoresc pe o tavă, purtată de către socăciță. Pe la miezul nopții începe «jocul miresei», moment anunțat de către unul din cei doi reprezentanți ai mirilor (staroste). Primul intră în joc mirele, apoi nașii, părinții mirilor, rudele cele mai apropiate, apoi nuntașii” (p. 135).

Calitatea de preot a unuia dintre autori este deconspirată parțial și de atenția pentru aspectele confesionale și de atenția pentru istoricul lăcașurilor de cult din localitate. Astfel, în cadrul capitolului, alături de frumoasa analiză în care sunt utilizate nu doar dicționarul lui Coriolan Suciu², ci și alte surse în scopul obținerii unor informații complete cu privire la aspectele toponimice, de bogatele informații cu valoare istorică, extrase fie din surse arhivistice inedite, fie din surse editate, se regăsesc și elemente privitoare la situația confesională a oamenilor locului și la istoricul locașurilor lor de cult.

Având în vedere aceste aspecte, nu putem decât să remarcăm valoarea operei părintelui și a domnului profesor Botiș, să o recomandăm călduros și să credem că ea își va găsi locul atât în circuitul științific, cât și în bibliotecile fiilor zonei și a iubitorilor istoriei și spiritualității românești de pretutindeni.

² Coriolan Suciu, *Dicționarul istoric al localităților din Transilvania*, vol. II, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1967.